HEVES MEGYE HELYI JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEI

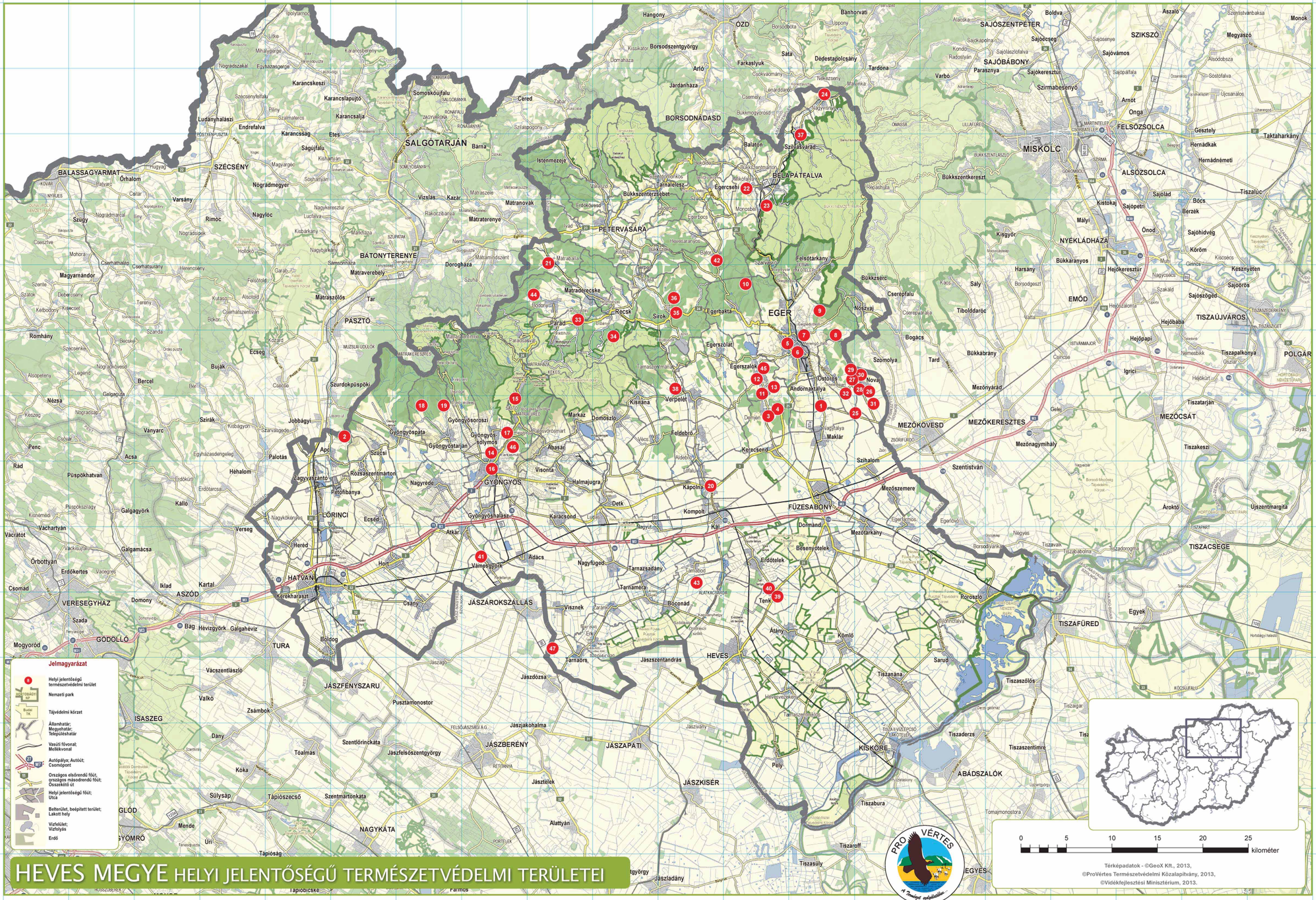

HEVES MEGYE
HELYI JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEI

Heves megye helyi jelentőségű védett természeti területeinek ökológiai felmérése a Pro Vértes Természetvédelmi Közalapítvány koordinálásával, az „Összefogással a természeti értékeink megőrzéséért" projekt keretében, a Svájci-Magyar Együttműködési Program társfinanszírozásával valósult meg.
www.provertes.hu

Svájci hozzájárulás
Az Európai Unió és a magyar állam közös befektetése térségünkben
Az Európai Unió és a magyar állam közös befektetése térségünkben
Svájci hozzájárulás
Az „Összefogással a természeti értékeink megőrzéséért" című projekt a Svájci-Magyar Együttműködési Program társfinanszírozásával valósult meg.

1. Nagykert Természetvédelmi Terület | M7
Andornaktálya | 2012 óta védett | 1,2352 hektár

A védett terület valamikor a falu főutcája melletti régi kastélyhoz tartozott mint kastélykert, illetve kastélypark. A régi park annyira elhanyagolt, hogy mára teljesen beerdősült, a legidősebb fák pedig részben kiszáradtak, elpusztultak. A parkban a következő madárfajok figyelhetők meg: karvaly, örvös galamb, kakukk, fülemüle, cigánycsuk, fekete rigó, barátposzáta, sisegő fülfizike, szénczinege, sárgarigó és seregély is.
A terület Andornaktálya délnyugati szélén, a település határolva helyezkedik el. A Kastélykert utcán, illetve a főutról a Jókai Mór utcán keresztül is megközelíthető.

2. Apci Széleskő-tó és környéke | F7
Apc | 1999 óta védett | 46,4 hektár

A Széleskő-tó és a tavat övező 10-15 m-en a sziklák egyedi tájképi értéket képviselnek a környező természetes eredetű erdőkkel (cseres-tölgyesek) együtt. A tó hazai viszonylatban különleges, vízszintje közel állandó, valamint közkedvelt helyszíne volt a búvárkodásnak.
Védett lepkefajok (például kardoslepke, citromlepke), illetve rovarok (például aranypettyes bábraló, kis szarvasbogár) is előfordulnak a tó környékén. Megtalálható itt a barna varangy, az erdei sikló, az erdei cickány, vagy a denevérek több faja. A madarak közül láthatunk itt lappantyút, barázdabillegetőt, örvös légykapót, erdei pintyet vagy citromsármányt.
Az Apcot Jobbágyival összekötő műúton haladva az első földúton kell jobbra letérni (a húszüzem előtt). A földúton jobbra kell tartani, majd 1 km-en belül elérjük az egykori bányatavat.

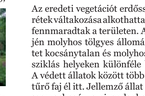

3. Demjéni-gyepek | L7
Demjén | 2001 óta védett

A terület korábban ősgyep volt, mára azonban már átalakult. A legeltetés, kaszálás elhagyásával elindult a terület becserjésedése, és ma legalább felerészt bokros található rajta. Ennél is súlyosabb probléma, hogy a domb felét, amin a gyep elterül, lebányászták, hogy létre tudják hozni a fürdőt. A terület szélén lévő völgyben vízfolyás található. Láthatunk itt többek között kardoslepkét, kecskebékát, barna varangyot, zöld gyíkot, vadgerlét, énekes nádiposzátát és berki tücsökmadarat is.
A terület Demjén belterületének a Petőfi Sándor, Bocsa Ferenc és Bajcsy-Zsilinszky utcák találkozásánál, utóbbival szemben kell elindulni egy földúton. Ez az út bal oldalt a Demjéni gyepekhez visz, azon átvágva (a hegynek csúcsa felé) jutunk el a kaptárkövekhez. Az akácosban húzódik egy nehezen észrevehető ösvény, azon célszerű menni. A terület a fürdő felől, a folyamatos építkezések miatt nem megközelíthető.

4. Demjéni-kaptárkövek | L7
Demjén | 2001 óta védett |

A „Demjéni kaptárkövek" a Hegyeskő-tető nyugati elvégződésén fellelhető fülkés sziklavonulatok megnevezése. A kövek Bükk-hegység kaptárkövei közé tartoznak. A terület elsősorban a fehér akác és a cserjésedés veszélyezteti. Található itt többek között kardoslepke, zöld levelibéka, mogyorós pele, vörösbegy, fülemüle, énekes rigó, mezei pozsta és sárgarigó is.
Demjén belterületén a Rózsa Ferenc, Petőfi Sándor és Bajcsy-Zsilinszky utcák találkozásánál, utóbbival szemben kell elindulni egy földúton. Ez az út bal oldalt a Demjéni gyepekhez visz, azon átvágva (a hegynek csúcsa felé) jutunk el a kaptárkövekhez. Az akácosban húzódik egy nehezen észrevehető ösvény, azon célszerű menni. A terület a fürdő felől, a folyamatos építkezések miatt nem megközelíthető.

5. Érseki Palota felső-kert, középső-kert és díszkert | L–M6
Eger | 2009 óta védett | 1,088 hektár

A védett területet az Eger történelmi belvárosában lévő érseki palota épületegyüttesét körülvevő, három különálló, de egymáshoz közel lévő park képezi, melyeket ősbonos és egzotikus fajokokkal telepítettek be, és jóléti célú, a nagyközönség számára nem nyitott parkként, illetve díszkertként funkcionálnak. Megfigyelhető itt a balkáni gerle, a házi rozsdafarkú, az énekes és a fekete rigó, a barátposzáta, a szénczinege, az erdei pinty, a csicsörke, a zöldike és a tengelic.
Az Eger történelmi belvárosában található érseki palota épületegyüttesét - a hozzá tartozó parkokkal együtt - a Széchenyi utca, az Eszterházy tér, a Pyrker tér, a Városfal utca és a Pari sétány határolja, ahonnan gyalogosan és járművel is jól megközelíthető.

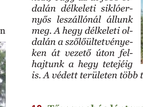

6. Érsekkert | M6
Eger | 1994 óta védett | 10,5436 hektár

Az Érsekkert régen az egri érseki uradalom parkja volt. Mára a város legfontosabb zöldterülete, zömmel idős (esetenként több száz éves) ősbonos és betelepített fafajokból álló jóléti park. A park gyepterületeit rendszeresen nyírják, ahogy a cserjeszinket alkotó bokrosokat is. Megfigyelhető itt többek között a tőkés réce, a nyaktekercs, a barázdabillegető, a szürke légykapó, az erdei pinty, a csuszka és a meggyvágó is.
Az egri belváros déli részén található az Érsekkert, amit északon a Klapka György utca, nyugaton a Szálloda utca és az egri városi station, délen pedig a Hadnagy utca határol, míg a park keleti széle az Eger-patakkal határos.

7. Esterházy Károly Főiskola botanikus kertje | M6
Eger | 2010 óta védett, 0,9526 hektár

Az Eszterházy Károly Főiskola Növénytani Tanszéke által 1967 óta kezelt, hatszáz növényfajnak otthont adó botanikus kert fontos zöld felülete a városnak, kiemelkedő gyakorlati terepe a főiskolai oktatásnak. Bemutatja a hazai flóra, valamint a Kárpát-medence növényfajait, illetve növeli a fennmaradási esélyét azoknak a védett növényfajoknak és -társulásoknak, amelyek a Bükk-hegységből, valamint az Északi-középhegység más élőhelyeiről származnak. A közel egyhektáros területen 2015 tavaszára megújítják a magyarországi tájegységek növényvilágát bemutató élőhelyeket, valamint megteremtik több tréka, a bükk-hegységben előforduló növényfaj mesterséges szaporításának körülményeit is.
A botanikus kert Egerben, az Almagyar-tetőn, az Ifj és a Joó János utcák találkozásánál induló földúttól mintegy 100 m-re található.

8. Mész-hegy – Nyerges-tető | M6
Eger | 1995 óta védett | 146,6414 hektár

Az eredeti vegetációt erdősszetyep-erdők és sztyepprétek váltakozása alkotharta, melyek szigetszerű foltjai fennmaradtak a területen. A Mész-hegy nyugati lejtőjén molyhos tölgyes állomány található. A lombszinten kocsánytalan és molyhos tölgy alkotja, a nyíltabb, sziklás helyeken különféle berkenyefajok találhatók. A védett állatok között több melegkedvelő, szárazságtűrő faj él itt. Jellemző állat a területen előforduló nagy szarvasbogár, a cirombepke, az erdei sikló, a kendere-rike, a hegyi fakusz, a kakukk, a csilpesalpfüzike, a barátposzáta vagy a kis patkósdenevér. A védett terület dél-keleti sarkában kisebb mocsárrét található, amely érintkezik a szomszédos Csátés-völgy, Ostoros-si-völgy területével. 3 kaptárkő-csoport és több tucat tufába vágott pince, ún. bújó is látható itt.

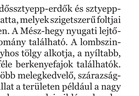

9. Nagyegedi növénytársulás | M5
Eger | 1978 óta védett | 166,9694 hektár

A legérdekesebb és természetvédelmi szempontból legértékesebb területeket a Nagy-Eged déli oldalán találjuk. A hegylábperemi részek felett közvetlenül karsztbokorerdő található, cserjertemetű molyhos tölgyekkel, és rengeteg cserszömörcével, melyeknek a társulás a nevét is köszönheti. A hegytető délnyugati és északnyugati peremén mészkő sziklagyep található, amely a kilátó felé mészkedvelő lejtősztyeppbe vált.
A hegy jellemző erdőtársulása a cseres tölgyes. A hűvösebb és üdébb északias oldalakon a gyertyános tölgyes is megjelenik. A változatos élőhelyeket számos (védett) növény- és állatfaj népesíti be. Láthatunk itt többek között kardos pillangót, gyászlepkét, kékpettyes lábatlan gyíkot, karvalyt, erdei pityert, nagy fakopáncsot, kis poszátát vagy keleti gyík részesülő.
Egerből Noszvaj felé indulva két irányból (Ny, K) közelíthetjük meg a Nagy-Egedet. A Vécsey-völgy útról balra kanyarodva a Nagy-Eged utcán át kijutunk az aszfaltozott két sáv turistajelzésre, amely egészen a nyugati siklóernyős leszállóig vezet. A keleti oldalról közelítve lefordulhatunk balra a piros turistajelzésnél (a Mátyus tanya után). További lehetőség, ha balra kanyarodva a régi Egervin pincénél

10. Tűzegmohás láptavak | L5
Egerbakta | 1975 óta védett | 731,1777 hektár

A területen nagyrészt erdő (cseres kocsánytalan tölgyesek, és gyertyános kocsánytalan tölgyesek) található. A Laskó-patak mellékága mentén megjelenik az éger is. A védett terület legértékesebb része a Kis- és Nagy-tó területe. A Kis-tó átmeneti síkláp. Partját egyre jobban kezdik beborítani a fűzfák. Bentebb a fűzfák borítása növekszik, viszont itt már nyílt víztükör nem található, és az ingoványos talajon különböző tőzegmohafajok élnek. A láp közepén egy kb. 30 m^2-es, rétre emlékeztető terület látható, különböző sás- és szittyőfélékkel. A Nagy-tó leginkább a holtág-típusú állóvizekhez hasonlít. Rendszeresen előfordul itt a fekete gólya, a nagy hőscincér, a nagy tűzlepke, a vízisiklók, a kakukk, a szürke légykapó, a macskabagoly és a mogyorós pele is.
Almáron a vasútállomásnál kell tűrterni a murvás útra, amely egészen közel visz a tavakhoz. Hétvégén a sorompó többnapire zárva van, ilyenkor Szarvaskő felől érdemes a láptavakhoz indulni: a főutat elhagyva tartsunk keletnek a kék sáv turistajelzés aszfaltozott útján, az út végén (a volt üttörőtábornál) menjünk tovább dél felé. Körülbelül másfél kilométer megtétele után az út becsatlakozik az Almáról induló. Az Egerbakta felöli út autóval nem járható. A piros sáv turistajelzés mindkét irányból a tavakhoz vezet. A Nagy-tó az áttól keletre, a Kis-tó nyugatra található.

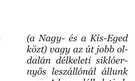

11. Egerszalóki Sódomb és vízfolyás | L6–7
Egerszalók | 2007 óta védett | 0,8148 hektár

A területen eredetileg kőolajat kerestek, ám az egyik fúrás során 67-68 Celsius fokos hévíz tört elő. Ez a bonyolult összetételű (nátrium-kalcium-hidrogénkarbonát-kén-magnézium) karsztvíz nagy mennyiségű szén-dioxidot is tartalmaz, ami levegővel érintkezve elillan, és mészkő-kiválás jön létre. Így épül fel a sódomb. Védett fajok nem találhatóak itt.

A terület az Egerszalókot Demjénnel összekötő út keleti oldalán található. A környezete erősen beépített (hotelek, apartmanok).

12. Egerszalóki-csószkunyhó és környezete | L6
Egerszalók | 2007 óta védett

A csószkunyhó egy tufába vájott „bújó", amit feltehetően a török hódoltság idején alakítottak ki. A terület nagyrészt akáccal benőtt és körülvett. Megfigyelhető itt például a fecskefarkú lepke, a keleti sün, a füleskuvik, az erdei pityer, a vörösbegy, a szénczinege, a csicsörke és meggyvágó. A kunyhót este kivilágítják, ami nagy számú rovart és denevért vonz oda.
A terület Egerszalókon az Ady Endre útról közelíthető meg. Nagy méretű tábla jelzi (Betyárbújó feliratta), hogy hol kell letérni róla. Innen egy földúton jutunk a csószkunyhóhoz.

13. Szalóki pásztorkunyó és kaptárkövek | L6
Egerszalók | 1982 óta védett

A Bükk-hegységre jellemző kaptárkövek egyik tagja. Összesen 4 db kőfülke lelhető itt fel. Egy olyan nagyobb fülke is látható itt (Pásztorkunyhó), amelyben akár egyember is elfér. Ezt a szájhagyomány szerint nemesak a pásztorok, hanem a betyárok is előszeretettel használták. A fülkék a Menyecske-hegyen találhatóak. A terület alatti völgyben egykor legeltetés folyt, ám mára erősen becserjésedett, a hegyen pedig az akác és a fenyőfajok terjednek. Megfigyelhető itt például a nappali pávaszem, a kecskebéka, a zöld gyík, a fülemüle, a barátposzáta, a seregély, a tengelic és a sordély.
A terület az egerszalóki háforrás felől közelíthető meg. A K2-es Egert és Egerszalókot összekötő útról kell a háforrás felé letérni. Egy kis vízmű található az út bal oldalán, és vagy onnan, vagy kicsit beljebbről, egy telepített erdőn át közelíthető meg. Itt a turistaösvényen kell elindulni, majd annak útjáról balra letérni, és átmenni az erdőn.

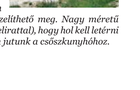

14. Gyöngyösi Rigó utcai kert | H7
Gyöngyös | 1999 óta védett

Telepített park, lombos és tűlevelű egzotikus növényekkel, nyírt gyepekkel. Lakóövezetben található zöld sziget, amely elsősorban rekreációs célokat szolgál. Előfordul itt például aranyos bábraló, gyík, zöld varangy, fekete és énekes rigó és házi rozsdafarkú. Néhány háznyíra a parktól rendszeres téli madáretetés folyik, mely ide vonzza a téli vendégeket (téli pinty, süvöltő, meggyvágó, zöldike). Megfigyelhető már a park területén gyöngybaglyot, hollót és egerészölyvet is.

A Gyöngyösről Mátrafüred - Galyatető felé vezető műút gyöngyösollomsi leágazásától egy kis vízfolyás hídján áttekelve, az első földúton balra kell lefordulnunk. Gyöngyösollomsi felől kis fatábla jelzi a leágazást. Itt szőlő- és gyümölcskultúrák között vezet az út, majd hamarosan balra fordulva, a patakon ismét átkelve érünk a táblával jelölt, védett geológiai képződményhez.

15. Gyöngyösi Sástó-kőbánya | H6–7
Gyöngyös | 1999 óta védett | 13,3491 hektár

Az egykori andezitbánya és közvetlen környezete ma bekerített terület, melyre különböző szabadidős programokhoz kapcsolódó infrastrukturát telepítettek, de nagyobb része még ily módon is szabadon van a terület. A sziklafalaknál, kőfolyásoknál a bánya felhagyása és rekultivációja után a növényzet és az állatvilág elkezdett visszatelepülni. A park területén meghagyták az idős fákat, ami hozzájárul a biológiai változatosság megőrzéséhez. A szintén szabadidős programhoz használt mesterséges tó és környéke

16. Orczy-kastély kertje | H8
Gyöngyös | 1952 óta védett | 2,2672 hektár

Báró Orczy István 1723-ban kapott itt kertbirtokot, ekkor kezdődött a díszkert telepítése. Később folyamatosan fejlesztették, változtatták a kertet és létesítményeit, mely a XX. század végére elég elhanyagolt állapotba került. 2000-ben kezdődött a park revitalizációja, mely a múzeum bővítésével járt együtt. Ma az angolpark gondozott, az ismeretterjesztés és természetmegőrzés szempontjainak messzemenő figyelembevételével varázsolták újjá. A parkhoz dendrológiai, közettani és madárvédelmi bemutató is tartozik, fenntartásában a természetvédelmi szempontok fontos szerepet játszanak. Előfordul itt többek között diófa cincér, zöld és barna varangy, kis poszáta, csicsörke, kék galamb, kukak, házi rozsdafarkú és özvapó is.
A város központjában (Kossuth u. 40), a Mátra Múzeum épülete (Orczy kastély) mellett található.

17. Bába-kő | H7
Gyöngyössolymos | 1978 óta védett | 1 hektár

A mátrai utóvulkánosság nyomán keletkező 4-5 m magas riolittömbök geológiai és kulturtörténeti értéket képviselnek. A környék közvetlenül szegényű idősebb tölgyerdő-folt, a többnyire őshonos fajokból álló cserje-vegetáció és az akácos vágásterület jellemzik a területet. Az őshonos cseres-tölgyes vegetáció elemei keveredtek a délről beáramló gyomfajokkal, a sziklákon néhány speciális sziklai növény is él. A napsütötte tisztás kedvelt helye néhány védett nappali lepkefajnak és több gyakori madárnak is. Megfigyelhető itt például a kékfutrinka, a nappali pávaszem, a nagy tarkaharkály, a meggyvágó, a tövisszúró gébics és a mogyorós pele is.

18. Fajzatpusztai park | G7
Gyöngyöstarján | 1982 óta védett | 3,18 hektár

19. Kastély-park, Sósi-rét | G7
Gyöngyöstarján | 1978 óta védett | 4 hektár

Az egykori vadászkastélyt övező kastélypark hatalmas tölgyeivel és telepített fával természeti értékekben is bővelkedik. A gondozott park-jellegű miatt a természetes lágyszárú növényzet védett elemei nem maradhattak meg, leginkább az idős fák madarés rovarvilága jelentős. Előfordul itt például aranyos bábraló, szalamandra, fürge gyík, nagy tarkaharkály, bánrátka, sün és vakond.
Gyöngyöstarjánban a templomot jobbra elkerülő úton, a Petőfi úton kell végigmenni (a temető mellett) és elhagyni a községet. A kastélypark látogatásához előre be kell jelentkezni.

20. Történelmi emlékhely | K8
Kápolna | 1982 óta védett | 3,2656 hektár

Az emlékhely egy szoborkompozíció, amely egy csatajelenetet illusztrál. Környéke parkosított: különféle díszfák, tuják, borókák díszítik. Itt található a helyiek által „Három hársak"-nak nevezett három, nagylevelű hársfa, amelyek az itt folyó 1848-49-es szabadságharc idején már öreg fák voltak. Ezek a fák természetvédelmi oltalom alatt állnak. Látható még a területen egy kopjafa és egy emléktábla is.
Kápolna belterületén, a Dembinszky út és a Kossuth tér kereszteződésében található.

21. Kisterdei Természetvédelmi Terület és szabadidőpark | I4–5
Mátraballa | 1996 óta védett | 22,3 hektár

A terület elhanyagolt állapotban van, csalán, aranyvessző és egyéb gyomfajok jellemzik. A szabadidőpark kiszolgáló létesítményei is elhagyatottak. Komoly problémát okoz még a területen a fehér akác nagymérvű térhódítása, mely a hazai lombos fafajokat (főleg a csertölgyet) teljesen kiszorítja a területről. Megfigyelhető itt a vadgerle, a vörösbegy, a barátposzáta, a kerti geze, a szénczinege, a seregély, az erdei pinty és a meggyvágó is.

Mátraballa főutcájáról a József Attila útra kanyarodunk, erről balra letérve elérjük a Kilián György utcát. Az utca végén találjuk a területet.

22. Fakövületek lelőhelye | L3
Mikófalva | 1978 óta védett | 150,8 hektár

A terület egykori fakövület-lelőhelyéből mára nem sok maradt, az erdő és szántóföld egy szintre van hozva. Az erdős részeken sokfelé látható a terület elhanyagoltsága. A római katolikus stáció gondozott, erdei fenyőkkel szegélyezett. A terület egy részén vezet át a Mikófalvi Panoráma Kerékpáros Túraútvonal.

A Kossuth Lajos útról nyíló Akácfa utca végéről közelíthető meg.

23. Édesvízű mészkőbányák és patak | L4
Mónosbél | 1978 óta védett | 7 hektár

A terület nagy részen gyeppel borított, ritkásan cserjés, néhány kisebb facsoporttal, sziklabúvásokkal (darázskövek). A Meleg-forrás és az abból eredő patak mentén dús gyep található, jellemzően ligeterdővel. A terület jól látogatható, a folyamatos legeltetés ellenére a növényzet fajgazdag.

A terület a Kossuth Lajos utca felől közelíthető meg legegyszerűbben, az első kereszteződésnél jobbra fordulva, keleti irányba, kb 3-400 m-es sétával.

24. Mihalovics-féle kőbánya | M2
Nagyvisnyó | 1982 óta védett | 0,7646 hektár

A Mihalovics-féle kőbánya Európa egyetlen fekete mészkő bányája, paleontológiai szempontból is kivételesnek számít a benne fellelhető fosszíliák (trilobiták, tengeri liliomok, csigák, fejlábúak) miatt. Sok helyen ütötte fel fejét a szeder, a kőkény, a bükkény és az iszalag. A területen található erdei fenyő, tölgy, több gyümölcsfa (meggy, vadalma), mogyoró és akác. Főiskolai terepgyakorlatok kedvelt színhelye, a helyi önkormányzat kulturális célokra is hasznosítja (komolyzenei koncertek).
A területet az Alkotmány utca-József Attila utca útvonalon lehet megközelíteni, a bánya a József A. utca végén található.

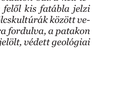

25. Novaj, Csátés-völgy, Ostorosi-völgy | M–N7
Novaj | 2002 óta védett | 13,0591 hektár

Ostoros, Csátés-völgy helyi jelentőségű védett természetvédelmi terület folytatása. A Novaj, Csátés-völgy elnevezésű dűlő erősen elcserjésedett, akácosodott. Az Ostorosi-völgy kaszált gyep, feltehetően régebben legeltetett rét. A sűrű bokros terület számtalan védett madárfaj költőhelye, él itt például karvalyposzáta, kakukk, tövisszúró gébics és berki tücsökmadár.
Az Ostoros községen átmenő főútról közelíthető meg. A völgy az Ostoros-patak keleti partjánál húzódik.

26. Novaj, Szihalmi-part, Óvoda-domb | N6
Novaj | 2002 óta védett | 2,6044 hektár

A terület nagy részét száraz gyep alkotja, amelyen a tavaszi időszakban többezres tavaszi hérics állományt csodálhatunk meg. A gyep szegélynövényzetében akác-, illetve cserjeliget nőnek, melyek fészkelő- és táplálkozó helyet nyújtanak az itt élő és a vonuló madaraknak. A rét egy részét javak, illetve kecskék legelik, a terület nyugati részén kb. 0,2-0,3 hektárt beszántottak.

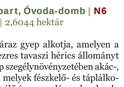

27. Novaji Kerek-domb, Homokos-tető, Alsó-Rakottyás | M6
Novaj | 2002 óta védett |

Védett gyepmaradványt, az Ostoros- és a Novajipatakot kísérő védett területek láncolatának része. Fennmaradását a legeltetés tette lehetővé, de később ennek hiányában a terület cserjésednek kezdett, sok helyen akác uralta áthatolhatatlan bozótosok is kialakultak. Az utak mentén, kisebb vízmosásokban, a dombok alján a völgyhajlatokban szinte kivétel nélkül akácosokat találunk (általában úgy jelöltek ki a védett területek határát, hogy ezek a részek kimaradtak). Jelenleg legeltetnek a területen, így a gyepek fennmaradása biztosítottnak látszik. Megfigyelhető itt többek között a nappali pávaszem, a zöld gyík, a fürj, a kakukk, a vadgerle, a bábosbanka, a nagy fakopáncs, az énekes nádiposzáta, a tövisszúró gébics és a tengelic.

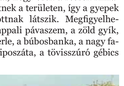

Ostoros felől a Hermány-tetőt elhagyva, de még a falu előtt az országút bal oldalán, a Kerek-domb alján van parkolási lehetőség. Innen felsétálhatunk a védett területre. Másik lehetőség, ha a faluban a Petőfi Sándor utcán balra fordulunk, és az utca végében állunk meg. Innen érjük el a Homokos-tetőt és az Alsó-rakottyást is.

28. Novaji Nagy-gyepföld, Macskás-domb | N6
Novaj | 2002 óta védett | 30,4268 hektár

Védett gyepmaradvány, az Ostoros- és a Novajipatakot kísérő védett területek láncolatának része. Fennmaradását a legeltetés tette lehetővé, de később ennek hiányában a terület cserjésedni kezdett, sok helyen akác uralta áthatolhatatlan bozótosok is kialakultak. Az utak mentén, kisebb vízmosásokban, a dombok alján a völgyhajlatokban szinte kivétel nélkül akácosokat találunk (általában úgy jelöltek ki a védett területek határát, hogy ezek a részek kimaradtak). Jelenleg legeltetnek a területen, a gyepek fennmaradása biztosítottnak látszik. Megfigyelhető itt például törpeszender, fecskefarkú pillangó, zöld gyík, fürj, fülemüle, réti tücsökmadár és citromsármány.
Ostoros felől a Hermány-tetőt elhagyva, de még a falu előtt az országút jobb oldalán, a Macskás-domb alján van parkolási lehetőség. A Nagy-gyepföldet érdemes a falu másik vége felől megközelíteni, a Novaj tábla után az országútról jobbra kanyarodva.

29. Novaji-Kányás | M6
Novaj | 2002 óta védett | 6,3963 hektár

Kisebb üde rét, az Ostoros- és a Novaji-patakot kísérő védett területek láncolatának része. A réten fajszegény ecsetpázsitos franciaperjerét társulás található, az ecsetpázsit dominanciájával. A területet északi oldalon határoló Novaj-patak és az azt kísérő fasor, valamint cserjés számos védett állatfaj számára biztosít vonulási útvonalat, lakóhelyet, vagy táplálkozási lehetőséget. Található itt többek között kis színjátszólepke, nagy tűzlepke, kakukk, mezei pacsirta, cigánycsuk, erdei pinty és tengelic.

Ha Ostoros felől érkezünk, a faluban az első lehetőségnél balra fordulunk a Petőfi útra, és az utca végében lehet parkolni. Innen gyalog érdemes tovább menni.

30. Novaji-rét | N6
Novaj | 2002 óta védett | 3,07 hektár

A terület patakparton helyezkedik el, mocsárrét, melyet évi két kaszálással kezelnek. Keleti és déli oldalán cserjésedés tapasztalható, illetve kivadult gyümölcsfákkal (dió, alma, szilva) is találkozhatunk itt. A nyugati szegélyen problémát okoz, hogy elkezdték kiürtani a patakparti puhafás ligeterdő maradvány bokorsávját, mellyel természetes fészkelő-, táplálkozó- és búvóhelyeket szűntettek meg. Megfigyelhető itt például a kakukk, a vadgerle, a fülemüle, a mezei poszáta, a szénczinege, a seregély és a tengelic.
Novajon a Jókai út végén észak felé haladva elérkezünk a jurtáborhoz, innen a patakmenti nemes nyaras felé vesszük az irányt, de nem megyünk át a hídon, hanem jobbra kanyarodunk, és 100 méter után elérjük a Novaji-rét szélét.

31. Novaji-völgy | N7
Novaj | 2002 óta védett | 40 hektár

A terület kaszálóréttként hasznosított, melyet évente kétszer kaszálnak. A Novaji-völgy északi szélén telepített nemesnyarast találhatunk, illetve itt minimális hulladéklerakás és -égetés nyomai is átszanak. A terület nagy része természetesnek tekinthető, csak a keleti oldalon jelentkező cserjésedés, akácosodás okoz problémát. A déli szegélyen található bokorsáv a beszántások ellen nyújt termőterületes védelmet, és egyben kiváló fészkelőhelyet a bokorlakó fajoknak, elsősorban a mezei poszátának.

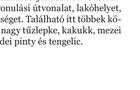

32. Ostoros, Csátés-völgy, Ostorosi-völgy | M6
Ostoros | 2003 óta védett | 130,3752 hektár

A terület temlszetes gyep. A nyolcvanas évek végéig legeltették, majd az állattartás megszűnésével parlagon maradt. Napjainkban (3-4 évq) egy helyi vállalkozó újra nagymértékben javította. A terület sok védett állat- és növényfaj élőhelye. Megfigyelhető itt a kakukk, a tövisszúró gébics, a berki tücsökmadár, az örvös galamb és a vadgerle.
Az Ostoros községen átmenő főútról közelíthető meg. Az Ostoros-patak keleti partjától húzódó völgy.

33. Parádfürdői park | I5
Parád | 1982 óta védett | 5,1702 hektár

A Parádfürdői parkot a területen egykor működő gyógyvizű fürdők köré hozták létre. 1883-ban kezdődött a parkosítás a Károlyi család megbízásából. A terület két részből áll, amelyet a 24-es számú út szel ketté. Recskről Parád felé haladva az út jobb (magasabban elterülő) oldalán a Felső-park van, azzal szemben pedig az Alsó-park található. Körülbelül 80 fajból látható itt, döntően fenyő-, platán-, hárs-, juharfajok, valamint alma- és szilvafák.
A terület Parád nagyközség Parádfürdő nevű településrészén található a Kossuth Lajos út két oldalán, az Erzsébet Park Hoteltől kezdődően, illetve attól nyugatra, Parád irányába.

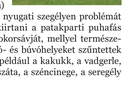

34. Arborétum | J6
Recsk | 1975 óta védett | 67,7963 hektár

A terület a Keleti- vagy Kis-Mátrában fekszik, két időszakos vízfolyás szeli át. Az alacsonyabb részek erdei vegetációját cseres-tölgyes alkotja, ami fokozatosan emelkedve gyertyános-tölgyesbe megy át. A legmagasabb részeken a bükk válik uralkodó fafajjá. Jámbor Vilmos 1876-ban Recsk melletti nemesi birtokán csemetekertet és faiskolát létesített, melybe európai, ázsiai, kaukázusi, észak-amerikai fa- és cserjefajokat telepített. Ez 20-nál is több fenyőfajt, és még számos lombos telepített növényt jelentett. A terület azóta többször is gazdát cserélt, elhanyagolódott, így napjainkra sajnos a dendrológiai értékeknek csak egy része maradt meg.

Recsk felől a régi kőbánya felé haladva (a nemzeti emlékpark felé) a Trabag-telepet elhagyva rátérünk az út melletti sárga jelzésre, amelyen mintegy 1,5 km-t megtéve elérjük az arborétum területét. A másik lehetőség, hogy Recsk vasútállomásról a sárga-kék plusz jelzésen haladva, majd átvágva a sárga jelzésre jutunk el az arborétumhoz.

35. Siroki domb és víztároló | K5
Sirok | 2003 óta védett | 5,2544 hektár

A gyepfoltok sajnos már nem összefüggőek a beceserjésedés, és az akác nagymérvű térhódítása miatt. A terület rekonstrukciója mindenképpen javasolt.
A Siroki vár parkolója mellett nyugatra elhelyezkedő terület.

36. Siroki vár és környéke | K5
Sirok | 1978 óta védett | 33,9072 hektár

A Siroki vár a Bükk-aljára jellemző riolittufa-kúpon található, 294 méter magasságban. Tőle nem messze, keleti irányba haladva megcsodálhatjuk az Apáca és a Barát elnevezésű riolittufa-csoportot, tovább haladva pedig a Törökasztalt, amely valószínű pogány kori áldozati helyként szolgált. 2012-ben a várat részlegesen felújították. A vár alatti barlanglakásokban kisebb denevérkolónia él. Előfordul még a területen vadgerle, kakukk, molnárfecske, vörösbegy, fekete rigó, csilpcsalpfüzike, kenderike, citromsármány és fülesbagoly is.

Eger felől Recsk felé a főúton haladva, Sirok belterületén elfordulunk Terpes irányába, és a jól kitáblázott jelzéseket követve elérkezünk a vár alatti parkolóba.

37. Szilvásvárad belterületi parkja | M3
Szilvásvárad | 1978 óta védett | 12,1 hektár

A park jól megőrzött, folyamatos gondozás alatt áll, különleges fafajokat telepített. Láthatók itt különböző fenyőfajok (erdei, luc, vörös, fekete), hatalmas hársfák, vadgesztenyék, juharok, dió, tölgyfa és több mocsárciprus is, a tóparton pedig a szomorú bükk egy csemetéje, és szomorúfűz is.
A terület a Szalajka Fogadó után a Park utca felől közelíthető meg.

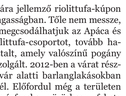

38. Verpeléti Várhegy | K6
Tarnaszentmária | 1975 óta védett | 1,0164 hektár

A Vár-hegy egy rétegvulkáni parazitakúp, parazita vulkán. A terület elsősorban geológiai értékei miatt nyilvánított védett. Magyarországon egyedülálló módon nagyon jól tanulmányozható itt a középső-miocénkori andezit rétegvulkáni parazitakúpok felépítése, mivel a kúp belsejében lévő andezitet kibányászták, így feltárult a kráter belső szerkezete. A terület élővilága is jelentős természeti értéket képvisel. A kúp délnyugati és északnyugati oldalán fajgazdag lejtősztyepret található, ahol több mint tíz védett növényfaj fordul elő. A Vár-hegy rovarfaunája is gazdag, eddig 16 védett lepkefaj előfordulását sikerült igazolni. Csapadékosabb években a kráter alján időszakos vízállás alakul ki, ami kétéltűek számára nyújt szaporodóhely